

27 Οκτωβρίου, 1989

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δυσίξ]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΣΙΕΠΗ.

Αιτήτρια,

v.

ΔΗΜΟΥ ΠΑΦΟΥ.

Καθ' ὄν η Αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 396/89)

Αίτηση Αιτιώσεως — Πρωτοδική — Διαδικαστικοί Κανονισμοί Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου. Καν.4(4) — Παράλειψη πρωτοζολλητή να σφραγίσει την Αίτηση και να αναγράψει επ' αυτής την ημερομηνία καταχώρησης — Προσέγγιση Δικαστηρίου — Διαφορετική από ότι στις πολιτικές υποθέσεις — Παρατηρίες δεν πρέπει να εμποδίζουν την άσκηση της δικαιοδοσίας του Αρθρου 146 — Εκτεταμένη αναφορά στη νομολογία επί του θέματος — Οδηγίες όπως η Αίτηση σφραγισθή και η ημερομηνία αναγραφή — Ο Καν. 7Α δεν εφαρμόζεται στην παρούσα περίπτωση, διότι αναφέρεται σε διαγραφή, τροποποίηση και συμπλήρωση εγγράφων προτάσεων μετά την έναρξη της διαδικασίας.

5

10

Ο Πρωτοζολλητής παρέλειψε να σφραγίσει νομότυπο Αίτηση Αιτιώσεως και να θέσει επ' αυτής την ημερομηνία καταχώρισεως. Η ενωπιον του δικαστηρίου διαδικασία αρχίζει με την σφράγιση (Καν. 4(4)). Αν επρόκειτο για πολιτική διαδικασία η παρατυπία θα επέφερε αιτιώτητα. Η προσέγγιση, όμως, του Συνταγματικού Δικαστηρίου είναι διαφορετική. Εμφανίζεται από το πιο πάνω περιληπτικό σημείωμα.

15

20

Η Αίτηση Αιτιώσεως απορρίπτεται. Ουδεμία διαταγή για έξοδα.

Αναγκαστικές υποθέσεις

Re Pinckud (deceased) [1963] 1 All E.R. 873

5 *Spyropoulos v Transavia* (1979) 1 C.L.R. 421

Demetriou and Others v Prodromou (1983) 1 C.I.R. 301.

Demetriou Γτε (C.B.C. Staff Society) v Republic 1 R.S.C.C. 99.

10

Attorney-General v Kourpi and Others 1 R.S.C.C. 115

Kourpis v Supreme Council of Judicature (1972) 3 C.I.R. 390

15

President of the Republic v House of Representatives (1985) 3 C.L.R. 872.

Republic v Louca and Others (1984) 3 C.I.R. 241

Koussos v Republic (1985) 3 C.I.R. 119

20

Προδικαστική ένσταση.

Προδικαστική ένσταση γστα ποσο παρβλεψη συμμορφω-
σης με τον Κανονισμό 4(4) των Διαδικαστικών Κανονισμών
25 του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου, 1962 στερεί την
αιτηρία του δικαιώματος να προωθησει την προσφυγή της
γιατι είναι σκυρη

Ε Χειμωνος, για την Αιτηρία

30

Α Ταλιαδωρος, για τους Καθ' ων η αίτηση

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ Ανάγνωσε την ακολουθη απόφαση. Το
ερώτημα που χειριέται είναι Παρβλεψη συμμόρφωσης με τον
35 Κανονισμό 4(4) των Διαδικαστικών Κανονισμών του
Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου 1962 στερεί τον αιτη-
τή του δικαιώματος να προωθησει την προσφυγή του γιατι
είναι σκυρη.

40

Γραπτή αίτηση στο Εντυπο Αρ. 1 των Κανονισμών, που
περιλαμβάνει ολα όσα προνοούνται στον Κανονισμό 4(2),
παρουσιάστηκε στο Πρωτοκολλητήριο του Δικαστηρίου, υπο-

γροαμένη από το δικηγόρο της αιτήτριας.

Ο Πρωτοζωλλητής την καταχώρισε στο Βιβλίο Αιτήσεων, την αριθμωσε, αλλά δεν συμπληρώθηκαν στην αίτηση: “κατε-
χωρίσθη και εσφραγίσθη ταύτην την ..... ημέραν του μηνός 5
..... 19....” και δεν σφραγίστηκε με τη σφραγίδα του
Δικαστηρίου. Αντίγραφα επιδόθηκαν κανονικά στους καθ’ ων
η αίτηση.

Ο Κανονισμός 4(4) έχει:- 10

“(4) Εάν η αίτησις είναι τοιαύτη ώστε να δύναται να
σφραγισθή, ο Πρωτοζωλλητής δέον να καταχωρίση ταύτην
εις το Βιβλίον Αιτήσεων, να αριθμήση αυτήν κατά σειράν
προτεραιότητος και να σημειώσει επί της αιτήσεως τα ακό- 15
λουθα:

“Κατεχωρίσθη και εσφραγίσθη ταύτην την ..... ημέραν
του μηνός ..... 19....”. Ακολούθως δέον να σφραγισθή
ταύτην διά της σφραγίδος του Δικαστηρίου, οπότε η διαδικα- 20
σία θα θεωρηται ως αρξασμένη.”

Παράβαση ή μη συμμόρφωση με τους Κανόνες Πολιτικής
Δικονομίας συνιστούν ή αντικανονικότητα ή αερωτότητα. 25

Η σφράγιση, παρόλο ότι δεν είναι δικαστική πράξη, είναι
ουσιαστική πράξη, χωρίς την οποία η διαδικασία θεωρείται ότι
δεν έχει αρχίσει.

Είναι απαραίτητη, sine qua non, για την έναρξη της διαδι- 30
κασίας και μαρτυρεί την εξουσία του Δικαστηρίου, και γι’ αυτό
μόνο ύστερα από κανονική σφράγιση η υπόθεση θεωρείται ότι
άρχισε.

“Υπόθεση” σημαίνει: “οιονδήποτε διαδικασίαν αρχομένην 35
καθ’ οιονδήποτε τρόπον ενώπιον του Δικαστηρίου”.

Στην Αγγλική υπόθεση *Re Pritchard (deceased)* [1963] 1 All
E.R. 873, η οποία υιοθετήθηκε και ακολουθήθηκε στις
Κυπριακές υποθέσεις *Spyropoulos v. Transavia* (1979) 1 40
C.L.R. 421, *Demetriou and Others v. Prodromou* (1983) 1
C.L.R. 301, ελάττωμα στην έναρξη της διαδικασίας κρίθηκε ότι

καθιστά τη διαδικασία άκυρη.

5 Η Αναθεωρητική Δικαιοδοσία έχει εισαχθεί στην Κύπρο με το Άρθρο 146 του Συντάγματος. Η φύση της είναι πολύ διαφορετική από τη δικαιοδοσία στις πολιτικές υποθέσεις. Η προσέγγιση του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και του Δικαστηρίου τούτου είναι ότι δεν επιτρέπεται παρατυπίες να εμποδίσουν την άσκηση της μοναδικής αυτής δικαιοδοσίας.

10 Στην υπόθεση *Menelaos Demetriou Etc. (C.B.C. Staff Society) and The Republic (Public Service Commission)* 1 R.S.C.C. 99, στη σελ. 105 ειπώθηκε:-

15 "It is quite correct that this Court has repeatedly stated that it will not dismiss a case for merely technical defects and it will try as far as possible to do justice in a case on the substance thereof, avoiding thus duplicity of, and delay in, proceedings."

20 Στην υπόθεση *The Attorney-General and Kyriacos Kouppi and 2 Others* 1 R.S.C.C. 115, επιτράπηκε η καταχώριση αναφοράς με βάση το Άρθρο 144 του Συντάγματος από το τότε Ανώτατο Δικαστήριο της Δικαιοσύνης, παρόλο ότι ο τύπος της δεν ήταν ούτε ικανοποιητικός, ούτε σύμφωνος με τις οδηγίες του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου, και στη
25 σελ. 117 αναφέρεται:-

30 "After some correspondence between a Registrar of this Court and the Acting Chief Registrar of the High Court on this matter concluding with the letter of the latter of the 25th May, 1961, this Court has decided, in the interests of justice and in the public interest in general and in order to avoid further
35 delay, to direct that this reference should be accepted by the Registry of this Court and filed therewith in spite of the fact that it was still in an unsatisfactory form, in view of the fact that it was still signed by the Acting Chief Registrar of the High Court. This course has been adopted without in any way
40 intending it to become a precedent. On the 26th May, 1961, this reference was, therefore, duly filed with the Registry of this Court."

Στην υπόθεση γάτω από το Άρθρο 146 - *Antonios Kourris v. The Supreme Council of Judicature* (1972) 3 C.L.R. 390,

ήταν πρόδηλο ότι ο διζηγός του αιτητή, που υπόγραψε την αίτηση - προσφυγή στον ορισμό χρόνο, ήταν αξίωμα δημόσιος υπάλληλος Ανώτερος Διζηγός της Δημοκρατίας, με άδεια πριν την αφυπηρέτησή του. Δεν εδικοιούτο να ασκεί ιδιωτική διζηγορία και το δικαστήριο, αφού άκουσε τις απόψεις του διζηγού του αιτητή, του Γενικού Εισαγγελέα και του Προέδρου του Παγκύπριου Διζηγορικού Συλλόγου, κατά πόσο έπρεπε να θεωρηθεί η προσφυγή ότι καταχωρίστηκε κανονικά, έλαβε υπόψη το πιο πάνω απόσπασμα στην υπόθεση **Kouppi** και κατάληξε να θεωρήσει ότι η προσφυγή καταχωρίστηκε κανονικά για να μην στερήσει τον αιτητή του δικαιώματος να προχωρήσει με την προσφυγή, η οποία είχε ήδη καταχωριστεί.

Στην Αναφορά του Προέδρου της Δημοκρατίας 1/84 - **The President of the Republic v. The House of Representatives** (1985) 3 C.L.R. 872, η αναφορά δεν έγινε σύμφωνα με τους τύπους που ορίζονται στην παράγραφο 1 του Κανονισμού 4. Δεν μπορούσε να σφραγιστεί και δεν σφραγίστηκε. Το Δικαστήριο κατάληξε ότι η Διάταξη 64 των Κανόνων Πολιτικής Δικονομίας δεν εφαρμόζεται, λόγω της φύσης της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου τούτου. Καθοδηγούμενο από την προσέγγιση του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου σε διαδικαστικά θέματα και έχοντας υπόψη τη φύση της δικαιοδοσίας και το γεγονός ότι η παράλειψη έγινε καλόπιστα, δεν επέτρεψε ελαττώματα τύπου και διαδικασίας να εμποδίσουν την απονομή της δικαιοσύνης και έδωσε οδηγίες για την καταχώριση νέου εντύπου και τη σφράγιση του.

Χαρακτηριστικά ο κ. Λοΐζου, Δικαστής όπως ήταν τότε, στη σελ. 889 είπε:-

“As a result of the question regarding the non-sealing of the present application, it came to my attention a very unfortunate situation that has been going on in the Registry of this Court for some time now. There is hardly any application which has been sealed by the Registry as provided by Rule 4 of the Supreme Constitutional Court Rules and if there did not exist this possibility of relaxing the formalities, this would have meant that every applicant whose application is pending before the Court would have been adversely affected.

I am sure that the Registry will remedy this situation and start complying with the said Rules and seal all applications filed and not take upon itself the powers to dispense with such compliance.”

5

Είχα την ευκαιρία να πω στην σελ. 895:-

“Proceedings are deemed to be commenced under the Rules on due compliance with r. 4 and after the sealing with the seal of the Court. Having regard to the wording of r. 4(1), r. 15 and the definition of ‘case’ as ‘any proceedings commenced in whatsoever manner before the Court’, I am unable to agree with the submission of learned Deputy Attorney-General that a reference by the President under Article 140 is outside the purview of r. 4 both as to forms, contents, filing and not the least sealing. Sealing is not ornamental but a substantive step, without which no proceedings are deemed to have commenced. Sealing, though not a judicial act, nevertheless, it is a sine quo non to the commencement of proceedings and it signifies the authority of the Court, and it is only after proper sealing that a case may be treated as commenced. Therefore, the present reference has not been commenced as proscribed under the Supreme Constitutional Court Rules, 1962.

25

If I were to apply 0.64 of the Civil Procedure Rules, I would declare this reference as a nullity that could not be remedied.”

Στη σελ. 896, μετά την αναφορά στον Κανονισμό 18 του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου, ειπώθηκε:-

30

“The Civil Procedure Rules are inapplicable where the nature of the jurisdiction to be exercised by this Court does not permit it - (*The Republic v. Louca and Others*, (1984) 3 C.L.R. 241, at pp. 250, 267. See, also, *Roussos v. The Republic* (1985) 3 C.L.R. 119).”

35

Και στη σελ. 898:-

“Guided by the approach to procedural matters by the decisions to which I have just referred and bearing in mind the nature of this reference, without creating a precedent, and after giving the matter a serious consideration, I have come to the

40

conclusion that this Court should not, ..., decline to exercise its competence in the interests of justice and the proper application of the Constitution.”

Με βάση τον Κανονισμό 19 το Δικαστήριο σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας δύναται να εκδώσει “τοιαύτας οδηγίας, αι οποίαι απαιτούνται προς το συμφέρον της δικαιοσύνης”. 5

Ο Δικαστής Πικής στη σελ. 907 είπε:-

“Non-compliance with the provisions of r. 4 of the Rules as to form and sealing in no way obscured matters raised for our opinion. Therefore, there is no reason of principle or practice to treat non-compliance with the Rules as anything other than an irregularity remediable in the exercise of our discretion.” 10 15

Στην παρούσα υπόθεση η αιτήτρια συμμορφώθηκε με όλες τις πρόνοιες των Κανονισμών. Καταχώρισε την αίτηση, ο δε αρμόδιος Πρωτοκολλητής την αριθμωσε, την καταχώρισε στο Βιβλίο Αιτήσεων, αλλά παράλειψε να συμπληρώσει την ημερομηνία καταχώρισης και δεν τη σφράγισε. 20

Ύστερα από τις αυστηρές παρατηρήσεις του Δικαστηρίου στην υπόθεση *The President of the Republic* (ανωτέρω), αναμένεται από το Πρωτοκολλητικό πιστή τήρηση του Κανονισμού. 25

Η μη σφράγιση είναι παράλειψη του Πρωτοκολλητή του Δικαστηρίου.

Καθοδηγούμενος από τις αρχές που διέπουν την προσέγγιση του Δικαστηρίου τούτου στην Αναθεωρητική Δικαιοδοσία, τη φύση της δικαιοδοσίας και τις ειδικές περιστάσεις της υπόθεσης, θεωρώ ότι, προς το συμφέρον της δικαιοσύνης, ο διάδικος δεν πρέπει να στερηθεί του δικαιώματος που του παρέχει το Σύνταγμα με βάση το Άρθρο 146 να προσβάλει τη νομιμότητα εκτελεστής διοικητικής πράξης, γιατί, αν αποφάσιζα άλλως πως, η ανατρεπτική προθεσμία των 75 ημερών θα εμπόδιζε την καταχώριση νέας προσφυγής. 30 35

Για θεραπεία της παράλειψης δίδονται οδηγίες για τη συμπλήρωση της ημερομηνίας καταχώρισης όπως φαίνεται στο Βιβλίο Αιτήσεων και τη σφράγιση της αίτησης από τον 40

Πρωτοκολλητή.

5 Ο δικηγόρος των αιτητών υπόβαλε ότι το Δικαστήριο μπορούσε να ασκήσει τις εξουσίες του με βάση τον Κανονισμό 7Α των Κανονισμών, όπως τροποποιήθηκαν με τον περί Ανωτάτου Δικαστηρίου (Αναθεωρητική Δικαιοδοσία) Διαδικαστικό Κανονισμό 1975, για συμπλήρωση της αίτησης.

10 Ο Κανονισμός 7Α προβλέπει:-

15 “7Α. Το Δικαστήριο ή Δικαστής δύναται να διατάξει όπως έγγραφος πρότασις μη συμμορφουμένη προς τας προνοίας των κανονισμών 4, 5 και 7 διαγραφή, τροποποιηθή ή συμπληρωθή ούτως ώστε να συμμορφούται προς τας τοιαύτας προνοίας ή να εκδώση οιαδήποτε άλλην διαταγήν την οποίαν ήθελε θεωρήσει αφομόζουσαν.”

20 Δεν είναι εφαρμόσιμος στην παρούσα περίπτωση. Η διαγραφή, τροποποίηση και συμπλήρωση αναφέρεται στις έγγραφες προτάσεις μετά την έναρξη της διαδικασίας.

Η προσφυγή να οριστεί για οδηγίες από τον Πρωτοκολλητή 15 ημέρες μετά τη σφράγιση.

25

Διάταγμα ως ανωτέρω.